

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Exercitia Spiritualia Ad Mentem Et Normam D. Ignatii

Conscripta & Adaptata Usui Personarum Ecclesiasticarum Pro sacra solitudine singulis annis ineunda, & in octo vel decem dies protrahenda

Maffei, Pietro Antonio

Augsburg ; Regensburg, 1740

VD18 80488145

Pro die prima, Confideratio secunda De obligationibus Ecclesiastici ùt hominis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60305)

mina, an in omnibus tuis operibus quæras gloriam DEI, & non potiùs tuam propriam. DEUS gloriæ suæ tenacissimus, & zelotypus æmulator est, quod ipsemet per Isaiam declarat Cap. 42. *Gloriam meam alteri non dabo.* Si tu ipsi de hoc thesauro aliquid clepis, & suffuraris, subtrahis ipsi id, quod unum ipsi potest subtrahi. Sed vætibi! gloriâ, quam tam studiosè venaris in terra, nunc in tempore carebis in vita altera, in æternitate. Illis, qui vanam gloriolam, & laudem humanam aucupantur, dum eleemosynas distribuunt, orationes fundunt vel alia pia, & DEO alioquin grata opera exercere solent dissentè Christus prædicit Matth. c. 1. *Amen dico vobis, receperunt mercedem suam.* Quam enormis stultitia, ut captes auram popularem, quæ statim instar fumi, vel vaporis tenuis evanescit, jacturam facere boni, ac præmii æterni!

Consideratio secunda.

Pro prima die, secunda.

De obligationibus, quibus homo Ecclesiasticus obstringitur, consideratus ut homo.

Tibi, quatenus homo es, triplex incumbit obligatio. 1. ut observes legem naturæ, 2. ut ducem sequaris rationem, non passio.

passionem, sive pravam inclinationem, ut imaginem Dei, animæ à Creatore impressam, magis semper perficere, & expolire studeas.

I. Considera obligationem observandi legem naturæ, præceptis, decalogi comprehensam; hæc autem omnia pro scopo & fine habent amorem Dei, & proximi. Amorem divinum his dotibus instructum esse oportet,

1. Necessè est, ut sit amor amicitix, & non meræ concupiscentix; amor, qui te impellat ad benefaciendum, quantum potes, & non præcisè ad recipiendâ bona, & beneficia à Deo; sic enim non Deum, sed teipsum amares, non amares Deum perfectiori amore, quàm quo amplecteris canem venaticum, equum sonipedem, quia tibi utilis & necessarius est.

2. Ut sit amor super omnia, id est, ut Deum præferas rebus omnibus, ita ut malis amittere omnia hujus mundi bona, quàm perdere gratiam, & amicitiam Dei. Ita Deum amabant Martyres, qui vitam & sanguinem profuderunt, ut amicitiam, & gratiam Dei illæsam conservarent. Hæc sublimis æstimatio, sive appretiatio Dei super omnia est necessaria, & præcepta, licet præcepta non sit certa amoris teneritudo, ac dulcedo sensibilis; licet hæc non rarò Sancti cœlitus delibuti fuerint, *qui amat patrem,*
vel

vel matrem plusquam me, non est me dignus. Matt. c. 10. Ita protestatur Christus ipse.

Explora jam teipsum, an ad hunc gradum perfectionis non solum Viro Ecclesiastico, sed cuivis Christiano, quin cuivis homini ratione prædito proprium & necessarium ascenderis; perpende, an talem amorem Deo exhibeas in occasionibus, in tentationum assaultibus, in tribulationibus, & adversitatibus; *tentat vos Deus, ut palam fiat, utrum diligatis Deum.* Deut. c. 13. Attende, an te Deum amare probent tuæ cogitationes, verba, & opera; qui seriò & ardentè amat, de nulla re sæpiùs cogitat, aut facundius loquitur, quàm de objecto amato; ut huic placeat, facit, & dirigit omnia. *Probatio dilectionis, exhibitio est operis.* Greg. homil. 30. in Evang.

Amor proximi similis sit oportet amori, quo teipsum amas: *Diliges proximum tuum, sicut teipsum.* Matth. 22. Similitudo tamen non est æqualitas; hinc in bonis præsertim spiritualibus, & animæ salutem concernentibus non tantum potes, sed etiam debes teipsum plus amare quàm proximum, & tuam salutem præferre illius saluti. Præposterum foret, si Ecclesiasticus suam læderet, vel perderet animam, ut animam proximi lucraretur, & perditionis periculo subduceret. Genuina & vera charitas est ordinata. Ubi æqualis & par urget necessitas, exigit, & dictat, ut teipsum aliis, parentes
verò

Verò ac confanguinitate, vel affinitate tibi junctos externis præponas. Sed quàm pronum, & facile est ab hoc tramite deviare, præsertim Ecclesiastico! hinc S. Bernardus sermone 40. in Cantica, omnes sacerdotes, & Ecclesiasticos vult esse secundum ordinem Melchisedech, & huic summo sacerdoti similes sine genealogia: *obliscere domum patris tui*, ne cæco & inordinato amore erga consanguineos abripiantur.

Amor proximi ut verus & genuinus sit, necesse habet, partim sit negativus, id est, ut amantem inducat ad complura vitanda, & omittenda, quæ proximo possent obesse; sic obstringimur ad omittendum, & deponendum tam internum, quàm externum odium erga proximum, ad eum non lædendum sive in bonis temporalibus corporis, sive famæ & honoris, sive fortunæ, præcipuè in bonis animæ ac spiritualibus, dando scandalum, pravum consilium; partim verò positivum, id est obstringens ad varia facienda & præstanda proximo; internè quidem, ut illi bene, & bona velimus, optima quæque ex animo optemus; & externè, quantum in nostra est potestate, procuremus, in ejus necessitatibus succurramus, & omnia opera misericordiæ tam corporalis, quàm spiritualis exhibeamus.

Si

Si hæc non perfunctoriò percurras, sed fixò lustres oculò, fortè deprehendes te in multis deficere, & obligationi tuæ, quam tibi etiam sola ratio naturalis, & inditum à natura lumen imponit, defuisse hæctenus: aliò proin impostero vela vertenda.

II. Considera quàm arctum sit vinculum, quod te obstringit ad obediendum semper rationi, & nunquam curvæ, ac depravatæ tuæ propensioni, sive Passioni.

1. Itaque stude dignoscere tuas inclinationes, & animi pathemata universim; speciatim vero *illam* observa, quænam ex his prædominetur, te potissimùm in transversum, & in errores rationi contrarios præcipitem agat. Ejusmodi effrænis, & præpotens affectio, ac naturæ propensio facile te in extremam perniciem, & ruinam trahere potest. Timésne tam grande malum, quod hinc oriri potest? quomodo huic hosti occurris & resistis? quibus uteris armis? quæ adhibes media ad retundendum hujus bestię impetum, & refrænandum furorem? in quot, & non adeò levia jam te protrusit peccata, & impostero adhuc protrudere perget, si non maturè illius vires frangere, enervare, eámque rationis imperio subijcere studeas?

2. Singulariter teipsum excute, & dispice, an & quomodo refrænes, & cohibeas Passiones, sive inclinationes tuas partis irascibilis,

bilis, sive ex iracundia progerminantes; an statim excandescas, in verba aspera contumeliosa prorumpas, fulmines, tones; an tibi illatarum injuriarum tenaciter memor, vindictam coquas, & mediteris; an ex pusillanimitate, & timore hominibus displicendi, desistas à præclaris ausis, & heroicis virtutum actibus, imò ab ipsa regia salutis vel perfectionis viâ deflectas, ne dyscolis & tepidis ludibrio, & contemptui sis.

3. Ad examen voca inclinationes omnes, ac cupiditates, ex innata concupiscentia protuberantes; sive excute omnes animi passionnes ex parte concupiscibili militantes, quæ in tres manipulos dividuntur; in amorem inordinatum honorum, divitiarum, & voluptatum.

Ad primum manipulum trahuntur illi, qui se jactant, & facta sua extollunt super sidera, milites gloriosi, qui gloriantur quandoque etiam in rebus pessimis, qui de se ipsis præsumunt, qui inferiores altò supercilio despiciunt, superioribus se subicere recusant; qui defectus suos eleganti hypocrisis palliolo tegunt, & abscondunt, quorum unicum votum & studium est placere hominibus, ab his laudari, & æstimari: qui tenacissimè adhærent suæ opinioni & judicio, nec ab hoc se ullo rationum, vel auctoritatis pondere dimoveri sinunt. An non & tu ex hoc manipulo es?

In.

Inordinato, & exitiali divitiarum amore te infectum crede, si divitiis cor tuum apponas, & agglutines; si nimium te affligat, & in profundam tristitiam te demergat jactura bonorum temporalium; si debita solvere differas, vel recuses; si fraudulenter contractus in eas, & concludas; si pauperum necessitates christianâ pietate, & eleemosynâ sublevare tergiverseris: si te felicem & beatum credas, quòd divitiis abundes: si proximo succurras spe lucri, & compensationis, si contendas, mentiaris pro obtinendo frustillo terræ, litiges etiam cum consanguineis, amicis, & hos tibi facias inimicos, si tua frugalitas, & parsimonia in sorditiem degeneret.

Tertium quoque sinistri amoris genus tibi dominari crede, si deprehenderis, te nimis delicatè corpus tuum tractare, nihil, quod ipsi arridet, & gratum est, negare: si indulgeas inertis otio: si misceas, vel pronis auribus auscultes impura colloquia, jocos fescenninos, & scurriles metaphoras; si in conversatione nimis liber, omnes modestiæ limites transilias, gestibus & gesticulationibus utaris ridiculis, & gravem virum dedecentibus: si tuas commoditates, delicias, & illecebras ubique sollicitè quæras, in victu, in vestitu, in lecto, in cubiculo, nec minimum quid tibi deesse patiaris: si omnibus recreationibus, & animi relaxationibus adesse, & frui velis tanquam tibi debitis;

si te occasionibus labendi sponte exponis, & has quæris.

O quot ex enarratis defectus in te deteges, & deprehendes! qui omnes erunt emendandi, ut rursus in orbitam redire, & ductum rectæ rationis sequi possis.

III. Considera obligationem, quâ teneris imaginem, animæ tuæ à Deo Creatore tuo ad similitudinem suam impressam, semper magis perficere, renovare, & numeris omnibus absolvere. Creaturæ irrationales juxta opinionem doctoris Angelici, sunt vestigium aliquod divinitatis; homo autem est viva quædam, & quantum fieri potest, ad vivum expressa imago SS. Trinitatis, nam cum Trinitas increata distinguatur secundum processionem Verbi à dicente, & amoris ab utroque, etiam in rationali invenitur processio Verbi secundum intellectum, & amoris, secundum voluntatem. S. Thom. P. I. q. 93. art. 6. Deus creando hominem palam edixit, se eum creare & formare ad imaginem suam. Sic Reges, Principes vilioribus ac cupreis monetis non nisi sua insignia, aureis & argenteis verò majoris valoris ac pretii suam effigiem insculpi jubent: *Signatum est super nos lumen vultus tui.* Psal. 4.

Duas imagines sui produxit Pater æternus, primam perfectissimam omnibus numeris absolutissimam, cui nihil addi possit, ectypon suo prototypo adæquatum, nempe filium suum divinum naturalem, qui est

ima.

imago Dei invisibilis. ad Coloss. c. 1. Secunda imago est homo, sed imperfecta, quæ eò dirigitur, & destinatur, ut semper magis emendetur, ac tandem ad suam perfectionem in suo genere perducatur. Homo non tam absoluta Dei imago, quàm prima delineatio, & rudis quædam hujus idæa est, quæ, si intellectu instructa esset, nihil magis optaret, & curaret, quàm ut perficeretur, & absolveretur: tum jam est, ut media quæras, & adhibeas, quibus hæc imago ad suam perducatur perfectionem competentem.

Triplex genus imaginum in homine agnoscit D. Thomas art. 4. Primam esse ait, quam hæreditate accepit in prima creatione: secundam dedit nova, & secunda creatio: tertiam vocat imaginem similitudinis. Prima naturæ humanæ insita, & ab hac inseparabilis, consistit in hoc, quòd quemadmodum Deus à seipso cognoscitur & amatur, ita etiam ab homine cognosci, & amari, & semper magis ac magis cognosci & amari possit etiam in hac vita; quod omnibus hominibus commune est. Secunda imago consistit in eo, quòd homo Deum per supernaturale lumen fidei agnoscere, & per charitatem amare possit, & reapse agnoscat & amet, non equidem semper actu, quod hominum adhuc in mundo viventium vires superat, sed habitu, ac quadam virtute sive habitualiter & virtualiter; &

•B•

hæc

hæc imago non omnibus promiscuè hominibus, sed iustis duntaxat, & in Dei gratia constitutis propria est. Tertia tandem consistit in clara cognitione DEI à facie ad faciem, in amore semper actuali, & nunquam, ne ad momentum quidem interrupto, de hac legitur Joan. Ep. I. c. 3. *Similes ei erimus, quia videbimus eum, sicuti est.* Et hæc in solis Beatis, & cœlicolis reperitur. Prima est imago naturæ; secunda est imago gratiæ; tertia est imago gloriæ. Perdue igitur ad perfectionem imaginem naturæ, huic adde imaginem gratiæ, ut merearis imaginem gloriæ.

Consideratio III.

Pro die II. prima.

De obligationibus Ecclesiastico incumbentibus ut Christiano.

Quivis Christianus accenseri potest hominibus Religiosis, sive Religiosam vitam in aliquo asceterio professis, cum & ipse solennem professionem emiserit, à qua